

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Olšany u Prostějova (Bez. Prostějov), „Zlatníka“, Parz. Nr. 731/76, 681/3. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

OŘECHOV (K. Ú OŘECHOV U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ, OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

Intravilán. LnK Ia . Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 2016 proběhly v intravilánu obce Ořechov u Uherského Hradiště dva záchranné archeologické výzkumy, při kterých se podařilo objevit a zdokumentovat archeologické situace s doklady osídlení kulturou s lineární keramikou. Z geografického hlediska se Ořechov nachází asi 18 km od Uherského Hradiště, v centrální části Vážanské vrchoviny, která utváří jihovýchodní podhůří Chřibů. Centrum obce je situováno v údolí ořechovského potoka, který jej obloukovitě protéká od severu k jihu.

První doklady ukazující na osídlení kultury s LnK v intravilánu Ořechova byly objeveny na jaře roku 2016. V souvislosti s přeložkou vedení nízkého napětí probíhal v prostoru historické návsi menší záchranný archeologický výzkum, při kterém se podařilo zdokumentovat několik stratigrafických situací. Na profilech zkoumaných sond byly determinovány především vrstvy novověkého a vrcholně středověkého stáří. Ze spodní úrovně sondy I se však podařilo vyzvednout také dva keramické fragmenty náležící mladšímu stupni kultury s LnK. Sonda I byla situována ve středu pozemní komunikace před domem čp. 125, jež stojí naproti místnímu obchodu s potravinami při vyústění z ulice Kolářka.

Další, tentokrát rozsáhlejší, doklady neolitického osídlení v intravilánu Ořechova se podařilo v srpnu 2016 objevit v souvislosti s rekonstrukcí silnice č. III/4276. Uvedená cesta vychází z centra obce v ose severozápad – jihovýchod a poté se za odbočkou k místnímu zemědělskému družstvu prudce stáčí k severu a pokračuje dále do obce Vážany. Při bagrování tělesa vozovky byla před domem čp. 131, na kilometrůž 780 m, odkryta rozsáhlá terénní deprese vyplněná tmavě hnědou kulturní vrstvou (GPS souřadnice: 49.027755° N, 17.305732° E, WGS-84). Plochu kulturní vrstvy se podařilo prozkoumat pouze částečně. Záchranný archeologický výzkum se omezil pouze na exkavaci prostoru, kde bylo souvrství zasaženo stavbou vozovky. Kulturní vrstva tak zůstala zachována pod přiléhajícím chodníkem, zahradami okolních domů a zatrávněným prostranstvím podél silnice. Celkově se podařilo zdokumentovat

úsek o délce 12 m a šířce 10,5 m na straně východní a 6,5 m na straně západní. Odkrytá plocha byla exkavována ve třech sektorech (A – C), které vznikly vložím dvou kontrolních profilů. Na základě předběžné zjišťovací sondy, která potvrdila výraznou homogenitu výplně, byla celá situace odebrána po mechanických 10 cm mocných vrstvách. Přestože byla kulturní vrstva prozkoumána jen částečně, na základě pořizovaných profilů (P1-P7) je zřejmé, že vyplňovala původně mísovitou prohlubeň s výrazněji nečleněným dnem. Masu kulturní vrstvy tvořila tmavě hnědá jílovitá uloženina (kontext 106), ostrůvkovitě promísená drobnými zlomky mazanice, keramiky, úlomky pískovců a uhlíkatými čočkami. Pouze v jihovýchodním rohu zkoumané plochy (P1, P7) a na severním profilu (P6) se objevila tmavší šedočerná popelovitá uloženina (kontext 105) s výraznějším obsahem drobných fragmentů pískovců, které představují patrně zlomky deformovaných ručních mlýnků. Výzkumem se podařilo zachytit jediný do podloží zahloubený objekt č. 500, jenž spočíval při západním okraji sektoru B. Klasifikován může být jako sídlištní jáma takřka kruhového půdorysu (210 × 195 cm) s nepravidelně tvarovaným profilem. Zatímco východní stěna objektu byla konvexně zaoblená, západní část byla profilována do mírně hruškovitého tvaru. Dno objektu lze klasifikovat jako členité se dvěma drobnými prohlubněmi na východní straně a výraznějším zahloubením v západní části. Maximální hloubka činila 88 cm. Výplň tvořila nehomogenní uloženina světle hnědé barvy (kontext 107), která byla obzvláště při stěnách objektu promísená s okolním žlutohnědým jílem.

Z výzkumu kulturní vrstvy a jediného zahloubeného objektu byla získána kolekce charakteristické keramiky, fragmenty mazanice, z nichž některé nesou otisky z prutů pletené konstrukce, poškozený kopytovitý klín a také zlomky ručních mlýnků z lokálních pískovců. Z pohledu relativní chronologie může být poloha II datována do nejstarší fáze Ia kultury s LnK a řadí se tak k důležitým lokalitám v rámci středního Pomoraví, jejichž výzkumem můžeme osvětlit proces neolitizace jihovýchodní Moravy.

Jaroslav Bartík, Tomáš Chrastek

Resumé

Ořechov (Ořechov u Uherského Hradiště Cadastre, Uherské Hradiště District), urban area. LBK. Settlement. Rescue excavation.

OSTROŽSKÁ NOVÁ VES (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Prostřední“, „Nadlání“, „Koruny“. LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s druhou etapou opravy silnice II/495 Uherský Ostroh – Hluk proběhl v roce 2016 v okolí rekonstruované vozovky archeologický dohled a následný záchranný archeologický výzkum. Druhá etapa rekonstrukce vozovky i samotný výzkum navazoval na práce realizované v roce 2015 (Chrástek, Bartík 2016, 170). Rekonstruovaný úsek začínal u východní části křižovatky do obce Ostrožská Lhota. Hned při zahájení prací se podařilo zachytit pokračování, respektive doznívání sídliště mladšího stupně kultury s lineární keramikou, které bylo zkoumáno v roce 2015 při I. etapě opravy silnice (ještě na katastru Ostrožské Lhoty; obr. 8). Celkem byly v okolí souřadnic 48.984403° N; 17.470930° E zachyceny 4 zahloubené objekty. Východním směrem se terén postupně zvedá ke kótě 274,3 m n. m, přičemž pokračování zkoumaného sídliště kultury s LnK v tomto směru již nebylo zachyceno.

Další zahloubené objekty, patřící již ke zcela nové lokalitě, byly zachyceny o cca 800 m dále v nadmořské výšce okolo 270 m, na jihozápadním svahu polní trati „Koruny“ pod vrcholem kóty 274,3 m n. m. (katastr Ostrožské Nové Vsi; obr. 8). Polohu lokality lze vztáhnout ke koordinátám 48. 985386° N; 17. 481712° E. V této poloze bylo ve dvou fázích, v souvislosti s průběhem stavebních prací, prozkou-

máno celkem 12 zahloubených objektů. Získána byla nepočetná kolekce keramického materiálu, několik menších hrudek vypálené mazanice a menší soubor kamenné industrie. Ta je reprezentována 16 štípanými artefakty z eratického silicitu, radiolaritu a východoslovenského obsidiánu a jednou poškozenou broušenou sekerkou z metabazitu typu Želešice. Kamennou industrii doplňují ještě zlomky několika pískovcových ručních mlýnků. Na základě získaného materiálu můžeme předmětnou lokalitu datovat do staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou.

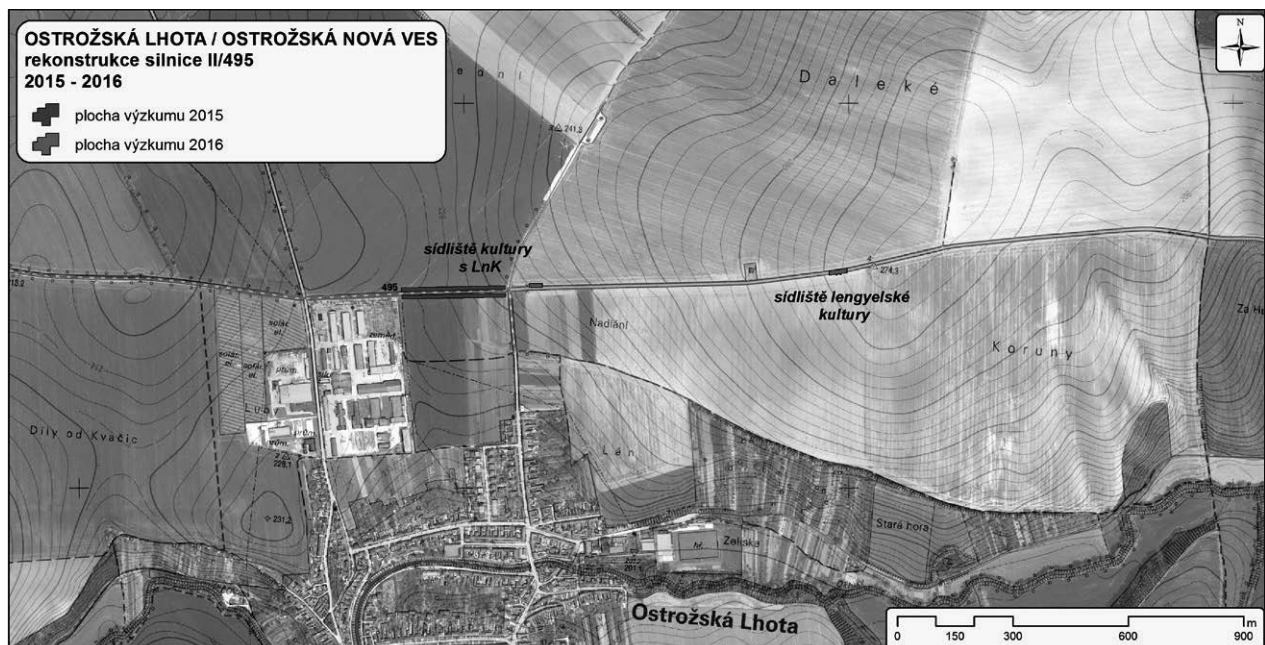
Tomáš Chrástek, Jaroslav Bartík

Literatura

Chrástek, T., Bartík, J. 2016: Ostrožská Lhota (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 57(1), 170.

Resumé

Ostrožská Nová Ves (Uherské Hradiště Dist.), „Prostřední“, „Nadlání“, „Koruny“. Linear Band Ceramic, Moravian Painted Ware Ceramic. Settlement. Rescue excavation.

Obr. 8. Ostrožská Nová Ves. Lokalizace sídliště LnK a MMK.

Fig. 8. Position of Linear Band Ceramic and Moravian Painted Ware Ceramic settlements.